

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI, CLUJ-NAPOCA

FACULTATEA DE TEATRU ȘI FILM

ȘCOALA DOCTORALĂ DE TEATRU ȘI FILM

Domeniul Teatru și Artele spectacolului

TEZĂ DE DOCTORAT

Arta povestirii.

Programul educativ-cultural bazat pe metoda „Crești prin povești”

REZUMAT

Conducător științific:

Prof. univ. dr. habil. Miklos Bacs

Doctorand:

Giorgiana Elena Popan

2025

CUPRINS

INTRODUCERE	pg. 5
CAPITOLUL I. Storytelling	pg. 11
1.1. Storytelling- o perspectivă generală	pg. 11
1.2. Storytelling- perspectiva istorică.....	pg. 21
1.3. Storytelling la nivel internațional.....	pg. 23
1.3. Storytelling la nivel național.....	pg. 35
CAPITOLUL II. Artele spectacolului și storytelling	pg. 51
2.1. Teatrul în societate.....	pg. 51
2.2. Storytelling – un spectacol.....	pg. 56
2.3. Elemente teatrale în storytelling.....	pg. 65
2.3.1 Textul.....	pg. 65
2.3.2. Spațiul.....	pg. 69
2.3.3. Costumul.....	pg. 71
2.3.4. Recuzita.....	pg. 73
2.3.5. Tehnici de actorie	pg. 75
2.3.5.1. Postura și statutul personajelor.....	pg. 79
2.3.5.2. Mersul.....	pg. 82
2.3.5.3. Vocea.....	pg. 83
2.3.5.4. Gesturile.....	pg. 83
2.3.5.5. Gestul psihologic al povestitorului.....	pg. 84
Capitolul III . Storytelling în educație	pg. 86
3.1. Procesul educațional – o perspectivă generală	pg. 86
3.2. Caracteristicile psiho-emoționale ale copiilor din învățământul primar.....	pg. 93
3.3. Teatrul în educație.....	pg. 101
3.3.1 - Drama în education (DIE) și Theatre in education (TIE) în procesul educațional..	pg.105
3.3.2. Storytelling în procesul educațional.....	pg. 102
CAPITOLUL IV. Metoda „Crești prin povești”	pg. 126
4.1. Programul educativ-cultural bazat pe metoda „ <i>Crești prin povești</i> ”	pg. 126

4.2. Structura poveștii în metoda „ <i>Crești prin povești</i>	pg. 131
4.3. Tehnici de interpretare în metoda „ <i>Crești prin povești</i>	pg. 137
4.4. Structura atelierelor bazate pe metoda „ <i>Crești prin povești</i> ”	pg. 140
4.5. Dezvoltarea competențelor de autocunoaștere și empatie prin metoda <i>Crești prin povești</i> – rezultatele cercetării.....	pg. 181
CONCLUZII	pg. 195
BIBLIOGRAFIE	pg. 199
ANEXE	pg. 211

INTRODUCERE

Această cercetare se fundamentează, în primul rând, pe experiența profesională acumulată pe parcursul a 14 ani de activitate, începând din anul 2011, în domeniul regiei și interpretării spectacolelor bazate pe povești în cadrul instituțiilor de învățământ primar din diverse localități, precum Arad, Lipova, Ineu, Timișoara, Cluj-Napoca și București. De asemenea, experiența profesională include desfășurarea unor cursuri de formare destinate cadrelor didactice, având ca temă utilizarea artei povestirii ca metodă didactică, în colaborare cu S.C. AtelieR de Cuvinte S.R.L. din Timișoara și Casa Corpului Didactic „Alexandru Gavra” din Arad. Aceste activități s-au concretizat în organizarea a zece ediții de formare desfășurate în Arad, Timișoara, Cluj-Napoca și București, la care au participat un total de 180 de persoane, precum și în derularea a zece ediții online, cu un număr de 378 de participanți.

În al doilea rând, observarea efectelor benefice ale artei povestirii asupra dezvoltării cognitive și creative a elevilor, alături de interesul crescut al cadrelor didactice pentru aprofundarea acestei metode pedagogice, a condus la o orientare mai profundă asupra integrării cursului de artă a povestirii în procesul educațional de la nivel primar. Totodată, s-a avut în vedere implementarea unui curs opțional de storytelling și improvizație în curriculumul școlar, ca mijloc complementar de dezvoltare a competențelor elevilor.

Pornind de la aceste experiențe profesionale în domeniul educației prin intermediul povestirii, studiul de față își propune să investigheze, în mod riguros, impactul artei povestirii (storytelling-ului) asupra dezvoltării creativității, imaginației și memoriei elevilor din ciclul primar, cu precădere în rândul grupelor de vârstă 7-9 ani. De asemenea, cercetarea urmărește evaluarea eficienței acestei metode în cadrul procesului de predare-învățare, precum și rolul său în consolidarea și evaluarea cunoștințelor.

Necesitatea acută a individului de a comunica autentic, direct și natural cu cei din jur se manifestă prin dorința de a „sta la o poveste” cu alți oameni, o formă fundamentală și accesibilă de împlinire a acestei nevoi. Actul de a împărtăși povești reprezintă o întoarcere la rădăcinile comunicării interumane, la simplitatea schimbului direct de idei și emoții, creând un spațiu de interacțiune profundă, în care cuvintele capătă o semnificație comună pentru toți participanții. Povestirea nu se limitează la un transfer unidirecțional de informație dinspre narator către

auditoriu, ci se configurează ca un proces interactiv, o co-construcție narativă ce depășește simpla comunicare și devine un act de comuniune realizat prin intermediul cuvintelor rostite.

Tema artei povestirii, ca ramură a artelor spectacolului, a fost aleasă pentru această cercetare întrucât reprezintă o formă de expresie interpretativă, în care interacțiunea directă cu publicul constituie un element central. Povestirea presupune un act artistic efemer, unic și irepetabil, în care improvizația joacă un rol esențial. Acest tip de spectacol se desfășoară într-un spațiu deschis, fără culise, unde naratorul se află în contact direct cu spectatorii, fără suport tehnic sau artificii estetice care să intervină în procesul narativ. Caracterul autentic și expus al povestitorului, precum și provocarea de a naviga între siguranța poveștii și imprevizibilitatea interacțiunii cu publicul, constituie elemente definitorii ale acestei forme de artă.

Descoperirea artei povestirii s-a produs în anul 2011, într-un context neprevăzut, prin intermediul colaborării cu Biblioteca Județeană „Alexandru D. Xenopol” din Arad. De atunci, cercetarea și aplicarea acestei practici s-au desfășurat atât în zona performativă, cât și în sfera teoretică, raportându-se la conceptul de storytelling, așa cum este el definit și acceptat la nivel internațional. Experiența profesională acumulată include domenii precum actoria, improvizația, povestirea, pedagogia aplicată în arta actoriei și a narațiunii, precum și regia, conturând astfel un demers interdisciplinar ce explorează multiplele valențe ale artei povestirii în educație și performance.

Pe parcursul a paisprezece ani, am desfășurat activități educaționale și artistice cu elevi din ciclul primar, având ca obiectiv realizarea unor spectacole de teatru și/sau povești. În această perioadă, am explorat diverse modalități de a transmite povești, utilizând variabil recuzita scenică, elementele de sincretism teatral sau, dimpotrivă, adoptând o estetică minimalistă, reinterpretată dintr-o perspectivă personală. De asemenea, începând cu anul 2012 am avut ocazia să reprezint România ca artist povestitor, participând în Festivaluri Internaționale de Storytelling din întreaga lume: Iran, Kenya, Thailanda, Coreea de Sud, Canada, India, Franța, Italia, Polonia, Austria, Belgia, Germania, Suedia, Danemarca, Elveția, Marea Britanie, Maroc, Lituania și Ungaria. Această experiență practică mi-a permis să îmi dezvolt și clarific treptat propria metodă, definind o structură specifică spectacolului de storytelling, centrată pe povestea narată, dar îmbogățită prin tehnici teatrale și exerciții de improvizație. Astfel, am îmbinat dimensiunea artistică cu cea pedagogică, devenind, în esență, un artist povestitor-pedagog.

După 9 ani de cercetare, în anul 2020 am definitivat o metodă aplicabilă de storytelling, concretizată în programul educativ-cultural format din ateliere bazate pe metoda „Crești prin povești”. După stabilirea și optimizarea componentei artistice, interesul meu s-a îndreptat asupra impactului educațional al acestei metode, investigând competențele dezvoltate în rândul beneficiarilor direcți, respectiv elevii claselor primare. Rezultatele obținute au evidențiat potențialul considerabil al storytelling-ului ca instrument de formare, consolidând motivația mea de a aprofunda această dimensiune cultural-educatională.

Ipoteza centrală a cercetării mele este următoarea: aplicarea metodei „Crești prin povești” în rândul elevilor din clasa a II-a, pe parcursul unui an școlar (10 luni), cu o frecvență de o sesiune pe lună, în cadrul disciplinei „Dezvoltare personală”, va contribui la dezvoltarea competențelor de autocunoaștere și empatie, componente esențiale ale inteligenței emoționale. Cercetarea-acțiune a fost definitivată în perioada septembrie 2022 -iunie 2023, prin implementarea programului cultural-educativ format din zece ateliere-lecții bazate pe metoda „Crești prin povești” în trei unități de învățământ gimnazial din municipiul Arad. Fiecare lună a anului școlar 2022-2023 a inclus desfășurarea unui atelier într-o clasă de nivel primar (clasa a II-a), fără experiență anterioară în acest tip de activitate și neexpusă anterior conceptului de storytelling. Metodologia utilizată a presupus menținerea unei structuri didactice constante, însă fiecare atelier s-a desfășurat pe baza unei povești distincte, abordând tematici diferite.

Scopul principal al atelierelor a fost stimularea mecanismelor emoționale de autocunoaștere și empatie ale elevilor, prin intermediul mesajului transmis, al personajelor și al situațiilor dramatice incluse în povești. Evaluarea impactului s-a realizat prin aplicarea unor fișe de observație după fiecare sesiune, utilizând cinci itemi specifici competențelor de autocunoaștere și empatie, așa cum sunt acestea prevăzute în programa școlară pentru disciplina *Dezvoltare personală* la clasa a II-a. În plus, la finalul fiecărui atelier, elevii au primit o sarcină de lucru destinată întâlnirii următoare, având rolul de a consolida retenția informațiilor și de a facilita transferabilitatea mesajului educațional în viața lor socială. Analiza datelor colectate prin metodele de evaluare utilizate – fișe de observație, teme aplicate, proiecte și interviuri – a condus la concluzia că metoda „Crești prin povești” nu doar că favorizează dezvoltarea empatiei și a autocunoașterii la nivelul elevilor, ci poate reprezenta și o metodologie replicabilă pentru cadrele didactice. Astfel, profesorii pot integra această abordare în predarea disciplinei *Dezvoltare*

*personală*¹ la nivel primar, atât ca parte a curriculumului obligatoriu, cât și ca activitate opțională desfășurată pe parcursul anului școlar.

CAPITOLUL I. Storytelling

Storytelling- o perspectivă generală

În primul capitol, se analizează conceptul de storytelling dintr-o perspectivă generală, evidențiindu-se modul în care acesta este perceput în prezent în diverse domenii, precum arta, educația, terapia, marketingul și discursul public. Ulterior, se face o incursiune istorică în evoluția artei povestirii la nivel internațional, începând cu primii povestitori ai umanității și continuând cu dezvoltarea acestei practici în secolul XX, pe diferite continente – America, Europa, Africa și Asia. În a treia parte a capitolului, este prezentată situația storytellingului în România, pornindu-se de la tradiția orală a povestirii în mediul rural și funcțiile acesteia, până la transformările survenite după anii '90. Instituționalizarea artei povestirii în biblioteci și școli, emergența festivalurilor de profil și modul în care această practică este percepută în prezent este o evidență.

Storytelling- perspectiva istorică

De-a lungul istoriei, arta povestirii este cea mai veche formă de comunicare și de transmitere a cunoștințelor. Încă din cele mai vechi timpuri, oamenii au simțit nevoia de a împărtăși experiențe, de a explica lumea, de a da sens lucrurilor și fenomenelor, și de a crea conexiuni prin povești. Storytelling-ul, termen echivalent în limba română cu „povestirea”, desemnează acțiunea de a relata o poveste. Având în vedere acceptarea sa la nivel internațional, în cadrul prezentei cercetări va fi utilizată această noțiune. Conceptul de storytelling face referire la actul de a povesti cu voce tare, utilizând expresivitatea facială și corporală, îndeplinind multiple funcții, printre care se numără divertismentul, transmiterea de informații și educația.

¹ *Programa școlară pentru disciplina Dezvoltare personală*, Clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a, aprobată prin ordin al ministrului nr. 3418/19.03.2013,
https://www.edums.ro/invprimar/55_Dezvoltare%20personala_CP_II_OMEN.pdf

Arthur Ransome, în încercarea sa de a ilustra istoria storytelling-ului la începutul secolului al XX-lea, subliniază faptul că *”La început nu existau povestitori profesioniști. Dar lângă focul de tabără, în corturile deșertului și în colibe noaptea, oriunde oamenii simpli ce se aflau împreună relatând experiențele zilelor viguroase, se găsea cineva ale cărui aventuri povestite erau întotdeauna cel mai plăcut de auzit, ale cărui fapte erau cele mai minunate, ale căror detalii realiste erau cele mai variate.”*².

Storytelling la nivel național

În România, povestea transmisă din generație în generație a reprezentat o formă esențială de a păstra în viață înțelepciunea, umorul și tradițiile poporului. De-a lungul secolelor de supraviețuire sub diverse dominații și subjugări, povestitorii au fost cei care au reușit să mențină spiritul comunității, chiar și în cele mai dificile perioade.

În cultura tradițională românească, povestitorul era o figură importantă și universală în fiecare sat. Rolul povestitorului putea fi preluat de orice bărbat cu darul de a vorbi carismatic și captivant, având abilitatea de a încânta un public cu snoave, povești și glume. Șezătorile, acele întruniri comunitare, reprezentau un cadru frecvent pentru aceste sesiuni de povestire. În cadrul lor, femeile își desfășurau activitățile de țesut și doinit, dar și de depănat povești. Aceste momente erau încărcate de legende populare, basme și narațiuni tradiționale, ce erau povestite de bărbați și femei deopotrivă, dar în mod special de cei mai bătrâni, care aveau rolul de a păstra și transmite istoria și învățăturile comunității. Basmul este termenul din tradiția narativă românească, și se definește ca *„narațiunea cu elemente fantastice, care simbolizează forțele binelui și a răului în lupta pentru și împotriva fericirii omului”*³.

² Ransome, Arthur, *A History of Story-Telling. Studies in the development of narrative*, T.C.&E.C. Jack, London, 1909. pg.7

³ *Dicționarul explicativ al limbii române*, Editura Univers enciclopedic, București, 1996, pg.87

CAPITOLUL II. Artele spectacolului și storytelling

Teatrul în societate

În capitolul al doilea, se analizează arta povestirii (storytelling-ul) din perspectiva spectaculară, evidențiindu-se dimensiunea sa teatrală. În acest context, s-a făcut referire la teoria lui Richard Schechner privind arta spectacolului, sub a cărei umbrelă se încadrează și storytelling-ul, datorită numeroaselor elemente comune dintre cele două domenii.

Elemente teatrale în storytelling

În a doua parte a capitolului, sunt examinate elementele teatrale integrate în storytelling, evidențiindu-se complexitatea acestuia ca eveniment artistic. În ultima parte, au fost prezentate tehnicile actoricești utilizate în arta povestirii, cu referire la metodele dezvoltate de Viola Spolin, Keith Johnstone și Michael Cehov.

- **Textul**
- **Spațiul**
- **Costumul**
- **Recuzita**
- **Tehnici de actorie: Postura și statutul personajelor, Mersul, Vocea, Gesturile, Gestul psihologic al povestitorului**

Storytelling – un spectacol

O definiție a povestirii ca artă presupune răspunsul la două întrebări fundamentale: este povestirea o formă de artă? Și, dacă da, se încadrează aceasta în sfera artei dramatice? O abordare inversă a acestor întrebări conduce la următoarea concluzie: povestitul este, prin natura sa, o acțiune, iar orice acțiune presupune un anumit grad de dramatism. De asemenea, povestitul este o

artă, deoarece îndeplinește o funcție estetică. În acest sens, Gérard Genette afirmă că „o operă de artă este un obiect estetic intențional, un artefact sau un produs cu funcție estetică”⁴

Spectacolul de storytelling, asemenea oricărei forme de artă, posedă capacitatea de a transcende realitatea⁵, atât prin universul imaginar pe care povestitorul îl creează în fața publicului, cât și prin impactul emoțional pe care îl generează asupra acestuia. Genette compară acest proces cu „un fluviu ieșit din matca sa, care acționează cu atât mai mult”, subliniind astfel forța transformatoare a artei narative. În cazul povestirii, se remarcă interacțiunea dintre două arte complementare: arta literară, reprezentată de textul poveștii, și arta oralității, definită prin interpretarea artistică.

Keith Johnstone definește interacțiunea interpretativă ca „o schimbare în echilibru între două persoane”⁶, iar în arta povestirii, acest echilibru se manifestă printr-o comunicare directă și spontană cu publicul. Spre deosebire de teatrul tradițional, în care expresia artistică este adesea guvernată de convenții stricte, storytelling-ul se caracterizează prin flexibilitate și adaptabilitate. Una dintre trăsăturile sale fundamentale este eliminarea celui de-al patrulea perete, ceea ce permite o relație mai apropiată și mai directă între povestitor și spectatori.

Elemente teatrale în storytelling

Povestitorul nu este doar interpretul, adică actorul care interpretează povestea, ci și regizorul, scenograful și costumierul, propriului său spectacol. Este complet liber ca artist, nu depinde de niciun factor instituțional, însă este complet responsabil de toate aceste elemente ce țin de producția și reprezentarea spectacolului de storytelling în fața publicului. Se menționează aspectul instituțional, întrucât un actor depinde în general de acest context atât ca administrație cât și ca un catalizator al tuturor elementelor sincretice ale teatrului. Publicul va însuma în cazul acesta, toate celelalte elemente teatrale și îi va da un feedback instant povestitorului. Prin interactivitatea și răspunsurile din partea audienței, povestitorul știe dacă a convins sau nu, s-a făcut plăcut sau nu, în ce momente a fost conectat cu publicul și când a pierdut legătura și/sau cum

⁴ Genette, Gerard, *Imanență și transcedență*, Edit. Univers, București, 1999,pg. 26

⁵ Genette, Gerard, *Imanență și transcedență*, Edit. Univers, București, 1999,pg. 32

⁶ Johnstone, Keith, *Impro for Storytellers*, Faber and Faber Limited Publishig, London, 1999, pg. 77

a reușit să o recapete, dacă a transmis un mesaj care s-a decodat întocmai, dacă și-a câștigat plata sau nu și, cel mai important, dacă publicul va mai reveni să îi mai asculte poveștile sau nu. Intenția publicului de a mai dori să asculte încă o poveste imediat ce s-a terminat cea ascultată, este evidența clară că toate obiectivele povestitorului s-au atins.

Capitolul III . Storytelling în educație

Procesul educațional – o perspectivă generală

Caracteristicile psiho-emoționale ale copiilor din învățământul primar

În capitolul al treilea, se face o analiză a rolului artei povestirii în educație. În primul rând se prezintă o perspectivă generală asupra procesului educațional, incluzând metodele, structurile clasice, tradiționale și moderne de predare. Acest cadru a permis contextualizarea artei povestirii ca metodă educațională eficientă, evidențiindu-se similitudinile sale cu strategiile didactice existente. În a doua parte, sunt abordate două concepte consacrate încă de la începutul secolului XX în Marea Britanie – *Drama in Education* (DIE) și *Theatre in Education* (TIE) – și a fost analizat modul în care arta povestirii se încadrează în această paradigmă. În ultima parte a capitolului, sunt prezentate exemple de bune practici privind utilizarea artei povestirii în diferite școli din lume. În cele din urmă sunt evidențiate diversele sale funcționalități educaționale, precum și contribuția esențială a acesteia la dezvoltarea inteligenței emoționale a copiilor.

Dezideratul educațional fundamental constă în formarea și dezvoltarea elevului prin transmiterea unui mesaj de înțelepciune sau a unui set de informații, astfel încât acesta să poată asimila, transfera și aplica cunoștințele dobândite în contexte reale. Elevul are nevoie de aceste achiziții cognitive și psiho-emoționale pentru a-și contura dezvoltarea intelectuală și personală. Cu toate acestea, procesul educațional nu poate fi redus la simpla transmitere a conținuturilor, ci este esențială modalitatea prin care acestea sunt livrate și integrate în experiența de învățare. Metodele interactive de predare oferă numeroase beneficii, inclusiv creșterea motivației elevilor, dezvoltarea abilităților sociale, adaptabilitatea la nevoile individuale și îmbunătățirea gândirii critice și a creativității. Cu toate acestea, ele prezintă și provocări semnificative, cum ar fi dificultățile în

gestionarea timpului, necesitatea unor resurse suplimentare, dificultăți în aplicare în clase mari și complexitatea evaluării elevilor.⁷

Acest proces de degradare comportamentală, rezultat al utilizării abuzive a internetului, este observabil în ultimii ani și la copii, încă din perioada preșcolară și primară. Denumită și Generația Z⁸, aceasta reprezintă prima generație a nativilor digitali. Copiii de astăzi, chiar din perioada preșcolară și primară, sunt deja născuți într-un mediu în care telefoanele sunt omniprezente. Accesul continuu la informații, diversitatea comunităților online în care aceștia sunt „integrați” și canalele instantanee de comunicare au contribuit la formarea unei generații de copii și tineri care caută tot mai mult unicitatea prin compararea vizibilă cu ceilalți. Prin urmare este necesară o stimulare puternică a inteligenței emoționale pentru a ajuta copilul să scape de blocajul digital și să comunice real cu cei din jur. Storytelling-ul face apel în primul rând la această inteligență denumită EQ de Daniel Goleman⁹.

Teatrul în educație

Drama în education (DIE) și Theatre in education (TIE) în procesul educațional

În educație, teatrul și drama sunt termeni distincți, folosiți corespunzător în funcție de context. Cu toate acestea, scopul lor în acest domeniu este comun: acela de a pregăti elevul să gestioneze situațiile sau conflictele din viața de zi cu zi, adoptând un comportament adecvat și echilibrat, care îl va ajuta să găsească soluții pentru diversele probleme cu care se confruntă.

Teatrul în educație, cunoscut sub denumirea de *Theatre in Education* (TIE), reprezintă un gen de teatru specific companiilor private de artiști care concep și realizează producții teatrale itinerante destinate elevilor. Acest tip de spectacol poate include elemente de improvizație, interacțiunea publicului într-o măsură variabilă, teatru forum, dezbateri pe teme propuse și alte metode interactive. După cel de-al Doilea Război Mondial, au apărut inițiative teatrale cu impact social, promovate de trupe și companii independente. Această metodă educațională bazată pe teatru

⁷ Cerghit, Ion, *Metode de învățământ*. Editura Polirom, Iași, 2006. pp. 75-77.

⁸ Bonchiș, Elena (coord.), *Generația Z. O perspectivă psihologică și educațională*, Editura Polirom, Iași, 2021, pg.47

⁹ Goleman, Daniel, *Inteligența emoțională*, Editura Curtea veche, București, 2001.

s-a dezvoltat în contextul în care creatorii de teatru au început să depășească sfera exclusiv artistică și să se orienteze către comunități, abordând teme sociale relevante. Augusto Boal¹⁰, în Brazilia și ulterior în Europa, precum și Bertolt Brecht¹¹, în Germania, dar cu un impact semnificativ asupra spațiului european, au introdus concepte inovatoare precum teatrul forum și teatrul social. Aceste forme teatrale vizează implicarea activă a publicului în procesul artistic, având drept obiectiv conștientizarea, problematizarea și educarea indivizilor, precum și stimularea unei atitudini participative în societatea din care aceștia fac parte. Cât privește teatrul în educație, structura de lucru rămâne asemănătoare cu cea din teatrele profesioniste, finalitatea acestui demers fiind spectacolul. Terminologia de Theatre in Education (TIE) s-a cristalizat în momentul apariției unei alte metode de aplicare a tehnicilor dramatice în educație, schimbând paradigmele educaționale de până atunci, adică Drama in education (DIE).

Dorothy Heathcote este primul profesor de teatru profesionist care experimentează în educație noi forme de predare dramatică prin care elevii să se cunoască pe sine și se descopere *”ceea ce ei deja știu dar încă nu știu că știu”*¹². Metoda Heathcote, aplicată imediat după finalizarea studiilor universitare, a fost una care viza experimentarea și implementarea dramei în dezvoltarea personală a elevilor.

Pledoaria lui Somers în „Drama in the Curriculum” se axează pe înțelegerea rolului important al dramei în relația dintre materii și modul de predare interactiv, dar și ca materie de sine stătătoare în cadrul curriculei școlare, care poate culmina cu un spectacol. Cu alte cuvinte, autorul abordează această artă în contextul educațional, atât ca *„drama in education”* (DIE), cât și ca *„theatre in education”* (TIE). În cadrul oricărei materii, metoda teoretică de predare a cunoștințelor va face ca acel conținut să rămână la un nivel abstract și, prin urmare, distanțat de elev, în timp ce arta dramatică oferă oportunitatea învățării prin experiența vie a acelorași cunoștințe. Motricitatea și emoțiile experimentate vor contribui la reținerea informațiilor mult mai rapid și integral.

¹⁰ Augusto Boal, *Games for Actors and Non-Actors*, Trad. Adrian Jackson, Routledge Publishing, New York- London, 2022.

¹¹ Bertolt Brecht, *Scrisori despre teatru*, Editura Univers, București, 1977

¹² Wagner, Betty, Jane, *Dorothy Heathcote, Drama is a Learning Medium*, National Education Association, Washington, DC, 1976, pg.8

Storytelling în procesul educațional

Storytelling-ul a început să devină un subiect de interes în școlile europene și nu doar, ca o continuare firească a aplicabilității teatrului în mediul educațional, deja menționată anterior. În prezent, există numeroase studii realizate pe grupuri de elevi, cu focus pe dezvoltarea competențelor psiho-emoționale, în special ale inteligenței emoționale (EQ), prin utilizarea poveștilor orale. Aplicabilitatea acestora se realizează în ambele direcții: mai întâi dinspre profesor către elev, ca ofertă inițială, și ulterior din partea elevului către profesor și grupul de egali, ca răspuns pozitiv, provocat într-un mod firesc și non-invaziv de către profesor. Un caz relevant de aplicare a storytelling-ului în formarea copiilor este proiectul lui Spela Ferlich¹³, povestitor, autor de cărți de povești și folclorist. Începând cu anul 2015, ea a inițiat și coordonat un proiect de storytelling în cadrul Literature House¹⁴, o organizație non-guvernamentală din Ljubljana, Slovenia. Acest proiect, dezvoltat împreună cu o echipă de pedagogi, vizează promovarea artei povestirii în rândul copiilor prin intermediul unor experiențe educaționale interactive, în parteneriat cu școlile. Un aspect inovator al inițiativei este crearea unui spațiu dedicat storytelling-ului, amenajat sub forma unei scene de spectacol, dotată cu lumini și infrastructură specifică domeniului teatral, intitulat „*Fairytale Studio*”¹⁵. Acest mediu oferă copiilor oportunitatea de a experimenta actul narativ într-un cadru profesionist, familiarizându-i astfel cu tehnici de expresie orală și spectaculară.

CAPITOLUL IV. Metoda „Crești prin povești”

În capitolul al patrulea, este prezentată metoda „Crești prin povești”. În prima parte, se detaliază programul educativ-cultural bazat pe această metodă, explicându-se cadrul în care se desfășoară: un set de 10 ateliere desfășurate lunar, pe parcursul unui an școlar, în clasele a II-a din trei școli din județul Arad, selectate pentru cercetare. Metoda de predare-învățare-evaluare „Crești prin povești” este activ-participativă. Aceasta, ca mijloc de a atinge anumite obiective, urmărește dezvoltarea în elev a capacității de a gândi independent, de a se autocunoaște mai bine, de a înțelege și a reține mai ușor și pe termen lung mesajele, deoarece acestea sunt livrate împreună cu

¹³ <https://pranger.si/en/biografije/spela-frlic>

¹⁴ <https://pravljicnistudio.si/kdo-smo/>

¹⁵ <https://pravljicnistudio.si/eng>

emoțiile. În cazul disciplinei Dezvoltare personală, prin metoda „Crești prin povești”, elevii își dezvoltă, prin implicarea în jocuri, competențele generale prevăzute de curriculumul național: manifestarea interesului pentru autocunoaștere și a atitudinii pozitive față de sine și față de ceilalți, precum și exprimarea adecvată a emoțiilor în interacțiunea cu copii și adulți cunoscuți. De asemenea, aceștia acumulează și fixează informații și experiențe prin povestea spusă (storytelling), iar cadrul didactic evaluează gradul de retenție a informațiilor prin joc și prin temele de lucru.

Programul educativ-cultural bazat pe metoda „*Crești prin povești*”

Programul educativ-cultural bazat pe metoda ”Crești prin povești” s-a desfășurat pe parcursul anului școlar 2022-2023, cuprinzând 10 ateliere, susținute o dată pe lună (septembrie-iunie) la trei clase de a II-a din instituțiile școlare arădene. Structura atelierelor bazate pe metoda ”Crești prin povești” cuprinde șapte etape după cum urmează:

1. Cucerirea
2. Energizarea
3. Decolarea
4. Zbor în imaginar
5. Aterizarea în realitate
6. Transferul
7. Acțiune și entuziasm

Structura poveștii în metoda „*Crești prin povești*”

A doua parte a capitolului este dedicată analizei structurii poveștilor interpretate, având în vedere că esența metodei constă în povestea în sine și în modalitățile de interpretare a acesteia prin utilizarea tehnicilor actoricești menționate anterior.

Tehnici de interpretare /Structura atelierelor bazate pe în metoda „*Crești prin povești*”

În partea a treia se prezintă structura atelierelor, descriind fiecare lecție și atelier în parte. Sunt evidențiate etapele metodei, incluzând jocurile introductive, exercițiile de pregătire,

activitățile menite să creeze atmosfera poveștii, momentul de storytelling oral, urmat de jocurile de improvizație menite să fixeze informațiile, și, în final, tema pentru acasă.

Dezvoltarea competențelor de autocunoaștere și empatie prin metoda *Crești prin povești* – rezultatele cercetării

Partea a patra a capitolului a este dedicată analizei generale a atelierelor, iar în ultima secțiune sunt prezentate rezultatele cercetării, evaluând dezvoltarea empatiei și autocunoașterii prin fișe de observație. S-au urmărit indicatori preciși, iar concluziile au fost ilustrate prin grafice care evidențiază evoluția acestor competențe pe parcursul atelierelor.

CONCLUZII

În concluzie, metoda „Crești prin povești” are un impact evident și foarte benefic asupra dezvoltării emoționale a elevilor, prin îmbunătățirea competențelor de autocunoaștere și empatie. Aceste două competențe reprezintă dimensiuni fundamentale ale inteligenței emoționale. O persoană demonstrează un nivel ridicat de inteligență emoțională în măsura în care își înțelege și își controlează propriile trăiri și reușește să se raporteze adecvat la ceilalți. Artă povestirii constituie o metodă subtilă, ludică și antrenantă de cultivare a acestor competențe socio-emoționale, ceea ce face ca integrarea poveștii în procesul didactic să fie nu doar o oportunitate, ci și o necesitate.

În final sunt propuse direcții pentru viitor, subliniind potențialul metodei de a fi replicată și adaptată la alte lecții și discipline, datorită funcționalității sale dovedite. În acest context, s-a exprimat intenția de a elabora un manual sau un ghid de bune practici destinat cadrelor didactice, pentru a le oferi un instrument util în procesul educațional. Scopul acestui demers este de a sprijini profesorii nu doar în îmbunătățirea metodelor de predare și în creșterea performanței elevilor, ci și în facilitarea unei conexiuni psiho-emoționale cu aceștia. Astfel, prin experiențele trăite și emoțiile generate în cadrul lecțiilor, elevii vor putea asimila mai ușor informațiile și le vor putea aplica în viața de zi cu zi.

BIBLIOGRAFIA

a) Cărți

1. Alexici, Gheorghe, *Texte din literatura poporană română*, Editura Autorului, Budapesta, 1899.
2. Allain, Paul, Jen, Harvie, *Ghidul Routledge de teatru și performance*, Editura Nemira, București, 2012.
3. Aristotel, *Poetica*, Editura Științifică, București, 1957.
4. Armstrong, Thomas, *Ești mai inteligent decât crezi. Un ghid al inteligențelor multiple*, Curtea Veche Publishing, București, 2012.
5. Avădanei, Parascheva, *Suflet de copil. Povestiri*, Editura Bonifaciu, Bacău, 2013.
6. Barbu, Violeta, *Viața lui Esop: studiu critic*, Editura Minerva, București, 1999.
7. Bărbulescu, Corneliu, *Întroducere la Petre Ispirescu*, Opere, 1969.
8. Bârlea, Ovidiu, *Antologie de proză populară epică*, Editura pentru literatură, București, 1966.
9. Bârlea, Ovidiu, *Mica enciclopedie a poveștilor românești*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1976.
10. Bergson, Henry, *Râsul. Eseu asupra semnificației comicului*, Editura ALL, București, 2014.
11. Bettelheim, Bruno, *Psihanaliza basmelor*, Editura Univers, București, 2017.
12. Biblia. Sfânta Scriptură, Editura Institutul biblic și de misiune ortodoxă, București, 2015.
13. Boal, Augusto, *Teatrul opriștilor și alte poetici politice*, Editura Nemira, București, 2017.
14. Boal, Augusto, *Games for Actors and Non-Actors*, Routledge Publishing, New York-London, 2022.
15. Bocoș, Mușata, Jucan, Dana, *Teoria și metodologia instruirii. Repere și instrumente didactice pentru formarea profesorilor*, Editura Paralela 45, Pitești, 2007.
16. Bodiștean, Florica, *Literatura pentru copii și tineret dincolo de "story"*, Editura Casa de știință, Cluj Napoca, 2007.
17. Bogart, Anne, *What's the story: essays about art, theater and storytelling*, Routledge, New York, 2014.

18. Bolton, Gavin, *Drama as Education. An Argument for placing drama at the Centre of the Curriculum*, Longman House, Essex, 1984.
19. Bonchiș, Elena, coord., *Generația Z*, Editura Polirom, Iași, 2021.
20. Brecht, Bertold, *Scrisori despre teatru*, Editura Univers, București, 1977.
21. Bremond, Claude, *Logica povestirii*, Editura Univers, București, 1981.
22. Brill, Tony „O povestitoare din Hațeg”, în vol. *Studii de Folclor și Literatură*, Editura pentru Literatură, București, 1967.
23. Byron, Ken, *Drama in the English Classroom*, Methuen, London, 1986.
24. Caldwell Cook, Henry, *The Play Way. An Essay on Educational Method*, Frederick A. Stokes Company Publishers, 1917.
25. Campbell, Joseph, *Eroul cu o mie de chipuri*, Editura Herald, București, 2020.
26. Carriere, Jean-Claude, *Cercul Mincinoșilor*, Editura Humanitas, București, 2013.
27. Cehov, Michael, *Către actori, Despre Tehnica artei dramatice*, caietele Bibliotecii UNATC, UNACT Press, București, 2014.
28. Cerghit, Ioan, *Alternative educaționale: structuri, stiluri și strategii*, Polirom, Iași, 2008.
29. Cerghit, Ioan, *Metode de învățământ*, Polirom, Iași, 2006.
30. Cipariu, Timotei, *Poezii și scrisori religioase*, Editura Galaxia Gutenberg, 2008.
31. Ciub, Natalia, *ABC-ul bunelor maniere*, Editura Litera, București, 2011.
32. Ciocșirescu, Thomas, *Teatrul, copiii și educația în paradigma erei tehnologie și imagini*, Caietele Bibliotecii UNATC, Vol.17, Editura UNATC PRESS, București, 2014
33. Colin, Vladimir, *Zece povești pitice..Basmе*, Editura Cartex 2000, București, 2015.
34. Corniță, Georgeta, *Dialogul în paradigma comunicării*, Baia Mare, Editura Umbria, 2001.
35. Crăciun, Petre, *100 de basme și povești-Odaia fericirii*, Editura Zorio, București, 2020.
36. Creangă, Ion, *Amintiri din copilărie. Povești și Povestiri*, Editura Ion Creangă, București, 1984.
37. Creangă, Ion, *Povești și povestiri*, Editura Minerva, București, 1981.
38. Crețu Tîncă, *Psihologia varstelor*, Editura CREDIS, București, 2001.
39. Cuceu, Ion, *Fenomenul povestitului*, Editura Fundației pentru studii europene, Cluj Napoca, 1999.
40. Cucoș, Constantin, *Pedagogie*, Polirom, Iași, 2009.
41. Cucoș, Constantin, *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice*,

Polirom, Iași, 2017.

42. *Culegere de povestiri populare, O mie și una de nopți*, trad. și note Haralambie Grănescu, Editura Erc Press, București, 1987.

43. Dahlsween, Heidi, *Introduction on Oral Storytelling*, Publisher Universitetsforlaget, Oslo, 2008.

44. Damasio, Antonio, *Sinele. Construirea creierului conștient*, Editura Humanitas, București, 2016.

45. Dennett, Daniel, *Consciousness Explained*, Little Brown & Co., Boston MA, 1991.

46. *Dicționarul explicativ al limbii române*, Editura Univers enciclopedic, București, 1996.

47. Diderot, Denis, *Paradoxul despre actor. Dialoguri despre Fiul natural*, Editura Nemira, București, 2010.

48. Drimba, Ovidiu, *Istoria teatrului universal*, Editura Saeculum, București, 2005.

49. Ekman, Paul, *Emoții date pe față*, Editura Trei, București, 2019.

50. El Koudia, Jilali, *Maroccan Folktales*, Editura Syracuse University Press, Syracuse, 2023.

51. Eliade, Mircea, *La țigănci*, Editura Dacia, București, 2001.

52. Eminescu, Mihai, Popescu, N.D., *Basmele românilor*, Vol. V, Editura Jurnalul Național. Curtea veche, București, 2010.

53. Eminescu, Mihai, *Opere complete. I. Literatură populară*, Editura Institutului de Arte Grafice „Minerva”, București, 1902.

54. Esop, Fabule. *Sabia Înțelepciunii*, Editura Vestala, București, 2000.

55. Filimon, Nicolae, *Roman năzdrăvan*, Editura Floarea Darurilor, 1996.

56. Fischer-Lichte, Erika, *The Routledge Introduction of Theatre and performance Studies*, Routledge Taylor&Francis Group, London and New York, 2014.

57. Finlay-Johnson, Harriet, *The Dramatic method of Teaching*, Ginn and Company, Boston-Chicago-London, 1912.

58. Formelt, Tilman, Dekeyser, Dorinda et.al., *Sheherazade. Stories for Adult Learning*, Lies Kerkhofs Publisheing, Alden Biesen, 2011.

59. Fundescu, I.C.Vasiliu, Alexandru, *Basmele românilor*, Vol. IV, Editura Jurnalul Național. Curtea veche, București, 2010.

60. Gardner, Howard, *Inteligențele multiple*, Curtea Veche Publishing, București, 2022.

61. Gennepe, Arnold Van , *Formarea legendelor*, Editura Polirom, Iași, 1997.

62. Genette, Gerard, *Opera Artei. Imanență și transcedență*, Vol. I, Editura Univers, București, 1999.
63. Genette, Gerard, *Opera Artei. Relația estetică*, Vol.II, Editura Univers, București, 2000.
64. Gheorghe, Virgiliu, *Efectele televiziunii asupra minții umane și despre creșterea copiilor în lumea de azi*, Editura Prodromos, București, 2008.
65. Goleman, Daniel, *Inteligența emoțională*, Editura Curtea veche, București, 2001.
66. Graham Wallas, *The Art of Thought*, Solis Press, London, 2014.
67. Grănescu, Haralambie, *Culegere de povestiri populare, O mie și una de nopți*, Editura Erc Press, București, 1987
68. Hale, Thomas Albert, *Griots and Griottes: Masters of Words and Music*, Indiana University Press, 1998.
69. Hamilton, Richard, *The Last Storytellers, Tales from the Heart of Marocco*, Editura Bloomsbury Publishing PLC, 2019.
70. Harvey, Hannah, B., *The Art of Storytelling. From Patents to Professionals*, The Great Courses Corporate Headquarters, Virginia, 2013.
71. Heathcote, Dorothy, Bolton, Gavin, *Drama for learning. Dorothy Heathcote's Mantle of the Expert Approach to Education*, Heinemann Portsmouth, NH.
72. Heathfield, David, *Storytelling with our Students. Techniques for telling tales from around the World*, Delta Publishing, Surrey, 2014.
73. Herrmann, Max. „Das theatralische Raumerlebnis.” *Zeitschrift für Ästhetik und allgemeine Kunstwissenschaft*, supliment, Berlin, 1931.
74. Homer, *Iliada*, Editura Humanitas, București, 2012.
75. Homer, *Odiseea*, Editura Humanitas, București, 2012.
76. Hornbook, David, *Education in Drama*, Falmer Press, London, 1996.
77. Ispirescu, Petre, *Basme*, Editura Ion Creangă, București, 1978.
78. Ispirescu, Petre, *Basme*, Editura Cartea Românească, București, 1988.
79. Ispirescu, Petre, *Basmele românilor*, Vol. X, Editura Jurnalul Național. Curtea veche, București, 2010.
80. Izzy, Joel Ben, *Regele-cerșetor și secretul fericirii. Puterea vindecătoare a poveștilor*, Curtea Veche Publishing, Burești, 2013.
81. Johnstone, Keith, *Improvizația și teatrul*, Editura Tracus arte, București, 2014.

82. Johnstone, Keith, *Impro for storytellers, Theatre, sports and the Art of Making Things Happen*, Faber & Faber, Limited, London, 1999.
83. Young, S. Kimberly, Nabuco de Abreu, Cristiano, *Internet Addiction: a Handbook and Guide to Evaluation and Treatment*, John Wiley & Son Press, New Jersey, 2011.
84. La Fontaine, *Fabule*, Editura pentru Literatură, București, 1963.
85. Lipman D., *Improving your Storytelling: beyond the basics for all who tell stories in work or play*, August House Publishers, Atlanta, 1999.
86. MacDonald, Margaret, *Peace tales. Worlds folktales to talk about*, August House Inc. Publishing, Atlanta, 1992.
87. Mărculescu, Olga, *Commedia dell'Arte*, Editura Univers, București, 1984.
88. Mehedinți-Soveja, Simion, *Altă creștere. Școala muncii*, Editura Rotonda, Pitești, 2009.
89. Mih, Viorel, *Psihologie Educațională*, Vol. I, Editura ASCR, Colecția educație, Cluj Napoca, 2010.
90. Mih, Viorel, *Psihologie Educațională*, Vol. II, Editura ASCR, Colecția educație, Cluj Napoca, 2010.
91. Muraieva, T.V., *Mituri și legende celebre*, Editura EuroPress Group, București, 2009.
92. Muslea, Ion, *George Pitiș- folklorist și etnograf*, Editura pentru literatură, București, 1968.
93. Necula, Constantin, Valer, *Pedagogia poveștilor. A fost odată, pe când poveștile nu aveau televizor*, Editura Agnus, Sibiu, 2016.
94. Neacșu, Ioan, *Metode și tehnici de învățare eficientă*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1990.
95. Needlands, Jonathan, *Learning Through Imagined Experience*, Publishing Hodder & Stoughton, London, 1992.
96. Newnberg, Andrew, Waldman, Mark, Robert, *Cuvintele își modelează creierul*, Curtea Veche Publishing, București, 2019.
97. Niculiță Voronca, Elena, *Datinile și credințele poporului român, adunate și așezate în ordine motologică*, Editura Wiegler, Cernăuți, 1903.
98. Niculiță Voronca, Elena, *Studii de folclor*, vol. II, Cernăuți, 1912.
99. Nișcov, Viorica, *A fost de unde n-a fost. Basmul popular românesc*, Editura Humanitas, București, 1996.
100. Panaitescu, Val, *Humorul*, Vol. I, Editura Polirom, Iași, 2003.

101. Panaitescu, Val, *Humorul*, Vol. II, Editura Polirom, Iași, 2003.
102. Pănișoară, Ion Ovidiu, Manolescu, Marin, *Pedagogia învățământului primar și preșcolar*, Polirom, București, 2019.
103. Păsăreanu, Eugen, *Introducere în pedagogia teatrală*, Editura Eikon, București, 2021.
104. Pănișoară, Georgeta, Sălăvăstru, Dorina, Mitrofan, Laurențiu, *Copilăria și Adolescența. Provocări actuale în psihologia educației și dezvoltării*, Editura Polirom, Seria Collegium, Iași, 2016.
105. Pearmain, Elisa Davy, *Once Upon a Time... Storytelling to Teach Character and Prevent Bullying*, Publisher Character Development Group Inc., Greensboro, 2006.
106. Peseschkian, Nossrat, *Povești orientale ca instrumente de psihoterapie*, Editura Trei, București, 2017.
107. Perrault, Charles, *Povești cu zâne*, Editura Ion Creangă, București, 1981.
108. Petriceicu-Hasdeu, Bogdan, *Chestionar lingvistic*, Tipografia Societății Academice Române, București, 1877.
109. Piaget, Jean, *Psihologie și pedagogie*, Editura didactică și pedagogică, București, 1972.
110. Piaget, Jean, *Psihologia inteligenței*, Editura Științifică, București, 1965.
111. Pompiliu, Miron, *Balade populare românești*, Tipografia Societății Junimea, Iași, 1870.
112. Pop-Reteganu, Ion, *Basmele Românilor*, Vol. I, Curtea Veche Publishing, București, 2010.
113. Popescu, N.D., *Basmele Românilor*, Vol. V, Curtea Veche Publishing, București, 2010.
114. Postman, Neil, *Amusing Ourselves to Death*, Penguin Books, New York, 1986.
115. Propp, Vladimir I., *Morfologia basmului*, Editura Univers, București, 1970.
116. Propp, Vladimir, *Rădăcinile istorice ale basmului fantastic*, Editura Univers, București, 1973.
117. Ransome, Arthur, *A History of Story-Telling. Studies in the development of narrative*, Editor of 'The World's Story-Tellers', London, 1909.
118. Rădulescu-Codin, Constantin, Pamfile, Tudor, *Basmele românilor*, Vol. IX, Editura Jurnalul Național. Curtea veche, București, 2010.
119. Read MacDonald, Margaret, MacDonald Whitman, Jennifer, Whitman Forest, Nathaniel, *Teaching with Story. Classroom connection to storytelling*, August House Inc. Publishing, Atlanta, 2013.
120. Read MacDonald, Margaret, *The Storyteller's Start-Up Book: Finding, Learning,*

Performing and Using Folktales, August House Publishers, 1993.

121. Rodari, Gianni, *Gramatica fanteziei, Introducere în arta de a născoci povești*, Editura Art, București, 2016.

122. Rotter, Sylvia, *Sus cortina pentru viață. Pedagogie teatrală. Jocuri și exerciții*, Editura UNATC Press, București, 2014.

123. Sbiera, I.G, *Basmele românilor*, Vol. VII, Editura Jurnalul Național. Curtea veche, București, 2010.

124. Schechner, Richard, *Performance. Introducere și teorie*. Editura Unitex, București, 2009.

125. Seward, Elizabeth, *Teaching through Stories*, FriesenPress, Canada, 2019.

126. Simion, Florea Marian, *Basmele românilor*, Vol. VI, Editura Jurnalul Național. Curtea veche, București, 2010.

127. Slade, Peter, *Child Drama*, University of London Press, 1957.

128. Slavici, Ioan, *Basmele Românilor*, Vol. VIII, Curtea Veche Publishing, București, 2010.

129. Smith, Winifred, *The Commedia Dell'Arte, A Study in Italian Popular Comedy*, The Columbia University Press, New York, 1912.

130. Solarz, Catuara, Silvina, *Neuroni-oglinda. Învățare, imitare și empatie. Volumul 2*, Editura Litera, București, 2024.

131. Somers, John, *Drama in the Curriculum*, Cassel Education Limited, London, 1994.

132. Spolin, Viola, *Improvizația pentru teatru*, UNATC Press, București, 2008.

133. Stahl, H.H., *Studii de Folclor și Literatură*, Editura pentru Literatură, București, 1967.

134. Stan, Liliana, coord., *Dezvoltarea copilului și educația timpurie*, Editura Polirom, Seria Collegium, Iași, 2016.

135. Stanciu, Mihai, *Fundamentele pedagogiei*, Editura Universitară, București, 2015.

136. Stanislavski, Konstantin, Sergheevici, *Munca actorului cu sine însuși*, Editura de stat pentru literatura și artă, Moscova, 1951.

137. Stănescu, Dumitru, *Basmele românilor*, Vol. II, Editura Jurnalul Național, Curtea veche, București, 2010.

138. Storr, Will, *The Science of Storytelling*, William Collins Press, London, 2019.

139. Suiogan, Delia, *Simbolica riturilor de trecere*, București, Editura Paideia, 2006.

140. Szentagotai-Tătar, Aurora, David, Daniel, coord., *Tratat de psihologie pozitivă*, Editura Polirom, Seria Collegium, Iași, 2017.

141. Teodorescu, G. Dem, Slavici, Ioan, *Basmele românilor*, Vol. VIII, Editura Jurnalul Național. Curtea veche, București, 2010.
142. Van Gennep, Arnold, *Formarea Legendelor*, Editura Polirom, Iași, 1997,
143. Vrânceanu, Sînică, Ghelu, Radu, Bogdan, *Storytelling. Metoda Povestitorul*, Editura Panta Rhei, 2021.
144. Wagner, Betty Jane, Heathcote, Dorothy, *Drama is a Learning Medium*, National Education Association, Washington, DC, 1976.
145. Wallas, Graham, *The Art of Thought*, Solis Press, London, 2014.
146. Way, Brian, *Development through Drama*, Longmas Press, London, 1967.

b) Articole și studii

1. Bărbulescu, Corneliu, *Introducere la Petre Ispirescu, Opere*, Editura pentru literatură, București, 1969.
2. Csibra, Gergely and Gergely, G. (2006) Social learning and social cognition: the case for pedagogy. In: Munakata, Y. and Johnson, M.H. (eds.) *Processes of Change in Brain and Cognitive Development*. Attention and Performance XXI. Oxford, UK: Oxford University Press.
3. Davidson, J.E. & Stenberg, R.L., „The Role of insight în intellectual giftedness”, în *Gifted Child Quarterly*, 1984.
4. De Vignemont, F., Singer, T., „The Emphatic brain: How, when and why?”, în *Trends in cognitive sciences*, 2006, vol.10, no.10, <https://www.researchgate.net/publication/6841239>
5. Idogho, Joseph Agofure, *Drama/Theatre in Education and Theatre as an Academic Discipline: A Question of Nomenclature, Techniques and Effects*, AFRREV IJAH An International Journal of Arts and Humanities Bahir Dar, Ethiopia Vol. 2 (3), S/No 7, July, 2013: 228-248, pg. 247
6. Isabella Aura, Lobna Hassan, Juho Hamari, *Teaching within a Story: Understanding storification of pedagogy*, International Journal of Educational Research, Volume 106, 2021.
7. Levitt, D.H., 2001, *Ascultarea activă și autoeficacitatea: accent pe o micro-abilitate*, The clinical Supervisor, vol. 20.
8. Loizos, Caroline, „Play Behaviour in Higher Primates: A Review”, în *Primate Ethology*, Desmond Morris, ed., Garden City: Doubleday Anchor Books, 1969.
9. Madrona, Gil P., „Site development and teaching of motor skill instruction on fundamental

motor skills in early childhood education”, în *Journal of Arts& Humanities*, 3 (II) 2014.

10. Muxfeldt Bianchin, Marimo, Spanis, Curt W., „Involvement of the amigdala in explicit memories”, *Neurology* vol.51, American Academy of Neurology, 1998.

11. Newman, John D., Harris, James C., „The Scientific Contributions of Paul D. MacLean”, în *The Journal of nervous and mental disease*, vol. 197/2009.

12. Popa, I. I., „Despre relația narrator-narațiune-ascultător în basmul contemporan”, în *Folclor Literar*, vol. I, Timișoara, 1968.

13. Vignemont, F. De, T. Singer, „The Emphatic brain: How, when and why?”, în *Trends in cognitive sciences*, 2006, vol.10, no.10, sursa:<https://www.researchgate.net/publication/6841239>.

14. Sugiyama, Scalise, Michelle. Oral storytelling as evidence of pedagogy in forager societies. *Frontiers in Psychology*, 2017, 8, 471. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2017.00471>

c) Surse web

1. Asociația „Atelier de Cuvinte” Timișoara, <https://atelierdecuvinte.ro/cercul-povestitorilor#despre-cercul-povestitorilor>, 07.02.2025

2. Audigane Company, <https://www.cieaudigane.com/>

3. Baba C Storyteller, <https://babathestoryteller.com/home/about-baba/>

4. Balbi, Paola, <https://www.raccontamiunastoria.com/>

5. *Beyond the Border Storytelling Festival*, <https://fest-network.eu/members/beyond-the-border-storytelling-festival-ltd/>

6. Cabana, Kojachi, Pepe, <https://discovernikkei.org/es/journal/2021/3/29/pepe-cabana-kojachi/>

7. Campbell, David, <https://www.davidcampbellstoryteller.com/about>

8. Centre of Creative Excellence Zamaleo Act Nairobi, <http://www.zamaleoact.org>

9. Christmas story, The Harpist's Promise, https://www.beleven.org/verhaal/de_belofte_van_de_harpspeler

10. CGTN Africa, Reportes Diary The Lost Art of Storytelling, <https://africa.cgtn.com/reporters-diary-the-lost-art-of-storytelling/>

11. Colegiul Național Preparandia „Dimitrie Țichindeal” Arad, <https://www.tichindeal.ro/>

12. Cursul de formare „Scena. Eu și ceilalți”, <https://atelierdecuvinte.ro/curs-arta-dramatica>

13. *Dahlsveen, Heidi*, <https://www.dahlsveen.no/in-english/>
14. *De Mierre, Justine*, <https://justinedemierre.com/storytelling/>
15. *Doctor Vox Therapy*, <https://www.doctorvox.ro/voice-therapy-technique/>
16. *Dongjoo, Bang, Alicia*, <https://www.eurekakidsclub.com/speakers/alicia-dongjoo-bang/>
17. *Einsteins-Kinder - Geschichten erzählen in Grundschulen Proiect*
<https://www.youtube.com/watch?v=1Kgb5KAjTAK>
18. *Emerson College*, <https://emerson.org.uk/course/storytelling-beyond-words-2025/>
19. *Ene, Adriana*, <https://ro.linkedin.com/in/adriana-ene-ene-adriana-347b5bab>
20. *Fairytale Studio*, <https://pravljicnistudio.si/eng>
21. *Federation for European Storytelling*, <https://fest-network.eu/about-us/>
22. *Federation of Asian Storytellers*, <https://feast-story.org/>
23. *Filimon, Nicolae, Povești*, <https://povesti-ro.weebly.com/nicolae-filimon-povesti-basme.html>
24. *Gerard, Veva*, <https://vevagerard.wixsite.com/info>
25. *Gere, Jeff*, <https://jeffgere.com/>
26. *Haggarty, Ben*, <https://benhaggarty.com/about/>
27. *Heathfield, David*, <https://davidheathfieldblog.wordpress.com/>
28. *Jenkins, Sammy, Storyteller 'elated' after world record feat*,
https://www.bbc.com/news/articles/cvg4zlqpw4o?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTEAAR0iPqKlidz3OOo3BPQsuuEXuZToGSVrYCgBcB9kMsnqPgkzoAdGZbI_U_E_aem_7z3pbB3TNMDPrs_ZKhG3_Q
29. *Jenkins, Roger* <http://www.rogerjenkins.com.sg/>
30. *Junghans, Maria*, <https://junghans.dk/om-maria/>
31. *Laurens, Hans*, <https://www.hanslaurens.dk/>
32. *Lippe, Mathieu*, <https://vissencia.com/biographie-mathieu-lippe>
33. *Lopes, Pedro*, <https://aworldofstories.yolasite.com/bio.php>
34. *Ministerul Educației Naționale, Programa școlară pentru disciplina DEZVOLTARE PERSONALĂ Clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a*,
https://www.edums.ro/invprimar/55_Dezvoltare%20personala_CP_II_OMEN.pdf
35. *Marin, Juliana*, <https://worldstorytellingcafe.com/juliana-marin-fryling/>
36. *Malinowski, Michal*, <https://scottishstorytelling.blogspot.com/2012/09/meet-storyteller->

micha-malinowski-poland.html

37. *Montreal Intercultural Storytelling Festival din Quebec* <https://festival-conte.qc.ca/en/>
38. *National Storytelling Network*, <https://storynet.org/about-nsn/>
39. *Odero, Agan*, <https://ke.linkedin.com/in/aghan-odero-agan-204b823>
40. *Oslo Metropolitan University*, <https://www.oslomet.no/en/about/employee/heidid/>
41. *Oslo Met, Oral Storytelling*, <https://www.oslomet.no/en/study/tkd/oral-storytelling>
42. *Podium Academier Lier*, <https://podiumacademielier.be/opleidingen-uurroosters/woordkunst-drama/storytelling>
43. *Raghunath, Jeeva*, <https://www.jeevaraghunath.com/about/>
44. *Read, MacDonald, Margaret*, <http://www.margaretreadmacdonald.com/>
45. *Rocha, Antonio*, <https://storyinmotion.com/bio-photos/>
46. *Royal Albert Memorial Museum*, <https://rammuseum.org.uk/visit/>
47. *Row, John*, <https://worldstorytellingcafe.com/john-row/>
48. *Revista del mundo de la narracion oral El aedo*, No.7, pp 10-16
https://issuu.com/aeda.narracionoral/docs/aedo_7,
49. *Spanish Professional Storytelles Association*
<https://narracionoral.es/index.php/en/association/about-us>
50. *Scottish Storytelling Forum*, <http://www.storytellingforum.co.uk>
51. *Scottish International Storytelling Festival*, <https://www.sisf.org.uk/>
52. *Society for Storytelling*, <http://www.sfs.org.uk>
53. *Sommer, Regina* http://www.reginasommer.de/regina_sommer_home.html
54. *Școala Gimnazială „Iosif Moldovan” Arad*, <https://scoalaaiosifmoldovan.ro/>
55. *Școala Gimnazială „Avram Iancu” Arad*, <https://scoalaavramiancu.ro/>
56. *The storytelling project Einstein's Children* <http://einsteins-kinder.de/partner/universitaet-koeln.html>
57. *The Scene Besttellers*, <https://www.besttellers.dk/scenen/>
58. *The Spanish Professional Storytellers' Association*,
<https://narracionoral.es/index.php/en/association/about-us>
59. *The Storyteller Museum*, <https://pl.linkedin.com/in/storytellermuseum>
60. *Tserkassova, Polina*, <https://www.schoolofmythopoetics.com/intothedark-presenters/polina-tserkassova>

61. *Tucker, Windham, Kathryn, Storytelling is a way to say: I love you,*
<https://ktwindham.weebly.com/>
62. *UNESCO Intangible Cultural Heritage,* <https://ich.unesco.org/en/RL/cultural-space-of-jemaa-el-fna-square-00014>
63. *Urien, Hector,* <https://hectorurien.com/sheherezade/>
64. *Wee, Sheila,* <http://storytellingsingapore.com/book-a-teller/sheila-wee>